

# VALLANIMEDE VALIKU SOOVITUSI

Hea vallanime otsingul on hea läbi käia Eesti kohanimekorralduse traditsioonidest lähtuv ja kohanimeuurijate soovitatud valikuteekond:

1. Kihelkondade ja vanade valdade nimed
2. Vallakeskuse nimed
3. Silmapaistev (loodus)nimi ühinevate valdade territooriumilt
4. Maakonnanimi ilmakaarega
5. Uudisnimi
6. Liituvate valdade ühendnimi (sidekriipsuga)

Ideaalne vallanimi võiks olla ilmekas ja lühike, ent ajaloo nimi. Sellele vastavad meil kõige paremini vanade valdade ja eriti kihelkondade nimed. Neil kõigil on ajalugu enam kui sada, paljudel mitusada aastat.<sup>1</sup> Teise võimalusena võiks valida kokkulepitud vallakeskuse asukohta. Need kaks oleksid põhilised võimalused. Alles siis kui valik ei õnnestu, võiks liikuda edasi ja otsida ühinevate valdade territooriumilt mõnda tuntumat kohanime, mis oleks ajalooline, kõitev ja ühendav.

## **Kuidas nimi otsustatakse? Kas riik saab kuidagi sekkuda?**

Nimemuutmise motiveeritud otsuse võtab vastu kohalik volikogu, kes esitab seletuskirjas nimemuutmise põhjendused lähtudes kohalikest ajaloolistest, geograafilistest, looduslikest ja muudest tingimustest ning arvesse võttes kohalike elanike soovi. Kohanime määramise ja muutmise aluseks on kohanimeseadus. Uue nime kohta esitab arvamuse kohanimenõukogu. Kohaliku omavalitsuse nime muutmise otsustab Vabariigi Valitsus.

## **Me ei leia ühist nime. / Naabervald soovib sama nime. / Nimi sobib ja meeldib, aga ajaloo on sama nime kandnud natuke väiksem territoorium. Kas nii võib?**

Kohanimenõukogu vallanimede rakkerühmale saab saata küsimuse arvamuse ja nõu saamiseks aadressil [vallanimi@fin.ee](mailto:vallanimi@fin.ee). Nüüdseks on tekkinud ka praktika probleemsematest valikutest, nõu võib küsida Rahandusministeeriumist (Kadri Teller-Sepp 611 3077). Nimede tähenduse ja ajaloo kohta saab hea ülevaate Eesti kohanimeraamatust (2016).

---

<sup>1</sup> Peeter Päll. Ütle üks ilus vallanimi. Õpetusi algajatele vaderitele. Postimees, 21.04.2016  
<http://arvamus.postimees.ee/3663167/peeter-pall-utle-uks-ilus-vallanimi-opetusi-algajatele-vaderitele>

---

Lisame siia Kohanimenõukogu varasema nõuande vallanime valikuks (2000.a). Käimasolevad ühinemised on varasemaga võrreldes oluliselt suurema ja laiemaga haldusjaotusele, sealhulgas omavalitsuse nime valiku võimalustele. Soovitus on siiski põhijoontes abiks ka tänasel päeval.

### Vallanimede valiku soovitusi (Kohanimenõukogu 19. juulil 2000)

Valdade liitumisel ja kavandatava haldusjaotuse reformimisega seoses kerkib paratamatult küsimus ka selle kohta, milline nimi panna uuele moodustatavale vallale. Kohanimenõukogu on läbi arutanud ja soovib liituvatel omavalitsustel lähtuda vallale nime valikul järgmistest üldpõhimõtetest. Seejuures tuleb silmas pidada, et põhimõtted on antud teatavas tähtsusejärjestuses, sest vahel ei ole neid kõiki korraga võimalik järgida. Niisamuti tuleb lisada, et soovitused on mõeldud kasutamiseks eeskätt olukorras, kus ajaloolist nimetraditsiooni on veel võimalik järgida ja kasutusele võtta.

---

### Nimevaliku üldpõhimõtted

1. Eelistada tuleks **pika järjepideva traditsiooniga maa-alaliste üksuste**, näiteks kihelkondade nimesid. Niisamuti traditsioonilised vallanimed ja looduspiirkondade nimed (nt *Lahemaa*, *Sõrve* jms) on sobivad kandidaadid uue vallanime valikul. Hoiduda tuleks siiski nimede tähenduse meelevaldsest moonutamisest, näiteks sellisest olukorrast, kus nime lähteks oleva piirkonna ja uue moodustava valla piirid on eksitavalt erinevad (vald haarab ainult osa piirkonna territooriumist või, vastupidi, on piirkonnast märksa suurem).
2. Kui valla nimeks sobib **valla keskuse** (vallamaja asukoha) nimi, millel on ka valla või muu maa-ala nimena traditsioone, siis tuleb teda muudele nimedele eelistada. Hoiduda tuleks siiski asulanimedest, näiteks linnanimedest võtmisest vallanimeks, kui selle nimega ei ole kunagi tähistatud suuremat maa-ala.
3. Kui muud tingimused on võrdsed, siis tuleks nimede seast eelistada **lühikesi**, soovitatavalt mitte sidekriipsulisi nimesid. Ka nime hea kõla ja muudest vallanimedest eristatavus tuleksid kasuks. Tingimata tuleks vältida liituvate valdade nimede mehaanilist, sidekriipsuga ühendamist (näiteks *Haanja-Rõuge* vms), meelevaldseid kombinatsioone ja muid kunstlikke, ajaloolise tagapõhjata nimevorme.

---

Valla nimel on kohaliku identiteedi kinnistumiseks suur roll. Pika traditsiooniga nimed lubavad valla elanikel end paremini seostada kohaliku ajaloo ja tunda suuremat emotsionaalset sidet, samas kui kunstlik ja võõras nimi võib neid oma vallast võõrutada. Seepärast on tähtis, et valla nime valikul mõeldaks läbi kõik selle tulevase kasutamise seotud aspektid.

---